

ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ ЯК ВПЛИВОВИЙ ІНСТРУМЕНТ РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ У СФЕРІ УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ ПРАВОВОЇ ДЕРЖАВИ

Горб Тимофій Андрійович

*студент II курсу спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» факультету економіки, менеджменту та психології
Державного торговельно-економічного університету
м. Київ, Україна*

Україна є суверенна і незалежна, демократична, соціальна, правова держава [1]. Формування правової держави в сучасній Україні є складним процесом, де необхідно подолати багато проблем, що заважають їй розвиватись.

Основою створення та розвитку правової держави є союз вільних і рівноправних людей, тобто громадянське суспільство, кожному з яких держава забезпечує правові можливості брати активну участь у політичному житті [2]. Також правова держава утворюється, як результат проведених економічних, політичних реформ на фоні позитивних змін у взаємовідносинах між громадським суспільством, державою і особистістю.

Тільки якісні рішення зможуть забезпечити те, що вигідно для держави і для суспільства.

Тому, 01 квітня 2014 року, одинадцять років тому, урядом країни було ухвалено Концепцію розвитку реформи місцевого самоврядування і територіальної організації влади, і фактично – це був початок, старт наймасштабнішої реформи децентралізації, завданням якої, було створення ефективної системи управління та адміністрування правової держави.

Завдяки цьому, територіальні громади перетворились із об'єкта управління на суб'єкт управління, і за цих умов змогли самостійно забезпечувати свою спроможність. Місцеві органи управління отримали можливості та мотив для належного виконання, як власних, так і делегованих повноважень. Вперше в своїй новітній історії територіальні громади несуть відповідальність за економічний розвиток території, місцеву соціальну сферу та збереження навколишнього середовища. При цьому кожен орган місцевого самоврядування в доповнення до загальнодержавної формує свою регуляторну політику,

приймаючи місцеві регуляторні акти з метою вирішення конкретних завдань [3].

Сучасна державна політика України у сфері управління та адміністрування неможлива без фінансової стійкості, яка є складовою економічної самостійності органів місцевого самоврядування та однією з умов побудови правової демократичної держави. Завдяки реформі децентралізації влада надала територіальним громадам можливість формувати та реалізовувати бюджетну політику, брати безпосередню участь в бюджетному процесі та розподілі грошових коштів. Бюджетно-фінансова децентралізація є результатом розподілу повноважень та їх узгодження між виконавчою та представницькою владою, що в свою чергу забезпечило збільшення надходжень до місцевих бюджетів та посиленні ролі органів місцевого управління у соціально-економічному розвитку території.

У процесі бюджетного регулювання створились умови для розв'язання найбільш важливих завдань державного впливу на сталий розвиток території. Необхідність забезпечення узгодженого функціонування всіх елементів бюджетної системи і важливість своєчасного вирішення наявних суспільних проблем призвели до того, що бюджетний процес виступає в якості об'єкта державного регулювання [4].

Завданням держави в цьому аспекті є формування дієвої управлінської політики, здатної забезпечити ефективність реалізації поставлених завдань децентралізації.

Децентралізація, з однієї сторони, впливає на розвиток конкретних органів місцевої влади, а з іншої сторони, на розвиток місцевого самоврядування всієї країни. Тобто, від якісної та ефективної діяльності територіальних громад залежить дієвість, як усього механізму державного управління та адміністрування в цілому, так і місцевого, зокрема [5].

Будучи незалежною інституцією, органи місцевого самоврядування, які вибираються і підпорядковуються лише територіальній громаді, є однією з демократичних основ правової держави управління суспільством, формою реалізації народом влади. Все це підвищило відповідальність місцевої влади за виконання покладених функцій, за добробут кожної адміністративно-територіальної одиниці. В цьому контексті найважливішим завданням децентралізації, як важливого інструменту для реалізації державної політики у сфері управління та адміністрування правової держави є раціональний баланс між децентралізацією управління і управлінням з центру, підтримка спроможності територіальних громад, стимулювання їх розвитку шляхом формування ефективної управлінської політики [4].

Реформа децентралізації стала одним із факторів демократизації правової держави, що суттєво почало відрізняти Україну від радянської спадщини та наблизилася до Європи.

Децентралізація забезпечила можливість розвитку громад, сприяла посиленню економічних зв'язків окремих територій, підвищенню ефективності взаємодії з центральними органами влади, формуванню конкурентоспроможної економіки країни на основі демократичних цінностей та стала впливовим інструментом державної політики у сфері управління і адміністрування правової держави відображаючи європейські цінності та принципи.

У підсумку зазначимо, що децентралізація підтвердила свій статус впливового інструменту у реалізації державної політики. Вона змінила філософію управління та адміністрування, перетворивши державу на сервісну інституцію, наближену до людини. Для подальшого утвердження України як правової держави необхідно завершити конституційне закріплення реформи, що дозволить гармонізувати систему публічного управління та гарантувати незворотність демократичних змін.

Література:

1. Конституція України: Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 черв. 1996 р. К. : Преса України, 1997. С. 4.
2. Косілова О. І. Особливості формування правової держави і громадянського суспільства в сучасній Україні. *Інформація і право*. 2012. № 3(6). С. 40–46.
3. Дегтяр О. А. Формування та реалізація державної політики сталого розвитку територіальних громад. С. 121–124. *Публічне управління та адміністрування на сучасному етапі державотворення* [електронне видання]: матеріали I Всеукр. наук. – практ. конф. (Київ, 24 жовтня 2019 р.) / відп. ред. А. А. Мазаракі. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2019. 160 с.
4. Крайник О. П. (2021) Державне регулювання сталого розвитку територіальних громад. *Економіка та суспільство*. № 24. <https://doi.org/10/32782/2524-0072/2021-24-27>
5. Барановська Т. М., Остапенко О. Г. Конституційно-правові засади формування та реалізації державної політики розвитку територіальної громади в Україні. *Інвестиції: практика та досвід*. 2015. № 22. С. 153–158.